

Overeenkomst Stichting Vesting Bourtange en gemeente Vlagtwedde

Aanleiding

Voortvloeiend uit de ingezette herijking van de relatie tussen de gemeente Vlagtwedde en de Stichting Vesting Bourtange (SVB) zijn nieuwe statuten door de SVB ontworpen. De basis voor de statuten is de Governance Code Cultuur omdat op deze manier ruimte wordt gegeven om integer en zakelijk te presteren. Het College van B en W heeft in 2012 ingestemd met de concept statuten van de SVB. In het bestuursreglement, dat deel uitmaakt van de nieuw ontworpen statuten is opgenomen dat de SVB en gemeente Vlagtwedde een overeenkomst sluiten, waarin de wederzijdse afspraken worden verwoord. Alvorens de statuten definitief worden vastgesteld dient hierover overeenstemming worden bereikt.

Het doel van de Stichting Vesting Bourtange, zoals opgenomen in de statuten, is als volgt gedefinieerd:

De stichting heeft ten doel, in samenwerking met de publiekrechtelijke rechtspersoon de Gemeente Vlagtwedde:

- het reconstrueren van de vesting;
- het bewaren van de vesting als waardevol cultuurhistorisch monument voor het nageslacht;
- het bevorderen van de toeristische, recreatieve, culturele en educatieve potentie van de vesting, zodat dit mede een bestaansbron voor haar inwoners vormt;
- en voorts al wat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De SVB, met een professionele organisatie en een bestuur van vrijwilligers, voert diverse taken uit die gerekend kunnen worden tot of in het verlengde liggen van gemeentelijke taken. Er bestaat een sterke samenhang tussen het behoud van de cultuurhistorische waarden, de toeristische belangen en het functioneren als een normaal dorp. Diverse zaken vereisen een voortdurende relatie tussen de gemeente en de SVB. Het is van belang dat hierover afspraken worden gemaakt die recht doen aan de verantwoordelijkheden. In deze uit de statuten voortvloeiende overeenkomst, waarin de financiële verhouding tussen partijen een belangrijke plaats zal innemen moeten ook aspecten als taakafbakening en wederzijdse verantwoordelijkheden worden omschreven.

Op deze manier kan een goede en duidelijke samenwerking tussen gemeente en vesting worden gerealiseerd en is een duurzame instandhouding en exploitatie van de vesting Bourtange gewaarborgd.

Samenwerking tussen de gemeente Vlagtwedde en de SVB

Onderstaand worden de verschillende onderwerpen omschreven die geheel of gedeeltelijk gerekend kunnen worden tot gemeentelijke verantwoordelijkheden waarvoor de SVB, veelal in samenhang met het haar eigen doelstellingen, inspanningen verricht.

a. Toeristische activiteiten

Promotie

De Vesting Bourtange is de belangrijkste pijler in het gemeentelijke toeristisch beleid en heeft daardoor een belangrijke betekenis voor inkomensgeneratie van burgers in de gemeente Vlagtwedde. De SVB investeert veel in toeristische promotie in ruime zin. Dit resulteert in een landelijke en ook internationale uitstraling. Het infocentrum functioneert tevens als informatieverstrekker voor het vreemdelingenverkeer. Er vindt deelname plaats aan speciale projecten en doelgroepen worden benaderd.

Arrangementen

Door het organiseren van arrangementen, in samenwerking met de neringdoenden in de vesting, worden groepen bezoekers naar de vesting getrokken.

Evenementen

De SVB organiseert jaarlijks een aantal zeer grootschalige en ook kleinere evenementen. Dit bewerkstelligt doorgaans een aanzienlijke publiekstoeloop. Zij neemt hierbij een niet onaanzienlijk risico; soms zijn er aspecten, bijvoorbeeld het weer, waardoor er tegenvallers ontstaan. Als voorbeelden van evenementen noemen wij De Slag om Bourtange, Spectaculum, Magisch Samhain, Ostara, markten en toneelopvoeringen. Voortdurend dient dit aanbod te worden vernieuwd. Het exercitiepeloton verzorgt voorstellingen met kanonvuur.

Cultuurlogementen

De SVB exploiteert hotelaccommodatie in de vesting wat de toeristische aantrekkingskracht van de gemeente Vlagtwedde bevordert.

Samenwerking met derden

In veel gevallen wordt bij de uitvoering van toeristisch beleid samenwerking gezocht met derden, bijvoorbeeld de ondernemers, het Klooster Ter Apel, Toerist Info en de Stichting het Groninger Landschap. De Stichting werkt hierbij samen met de Stichting Promotie Westerwolde en met Marketing Groningen.

b. Publieksopvang

Infocentrum

De eerste opvang van het publiek vindt plaats in het infocentrum. Hiertoe opgeleid personeel geeft informatie en doet de kaartverkoop. In het infocentrum is tevens het kantoor van de SVB gehuisvest.

Rondleidingen

Gekwalificeerde gidsen verzorgen, meertalig, rondleidingen.

Verkeer

Publiek parkeert op de openbare parkeerplaats van de gemeente. Bij evenementen en op drukke dagen regelt de SVB het parkeergedrag en zorgt voor de huur van aanvullende parkeerterreinen. De SVB verzorgt door middel van een pendeldienst met een electrocar het vervoer van de parkeerplaats naar het hart van de vesting.

Overige voorzieningen

De SVB beheert enkele openbare toiletten. Verder worden post- en bankfaciliteiten uitgevoerd in het infocentrum.

c. Bewaking doelstellingen Vesting

Handhaving op gebied van bouw en milieu en zorg voor het publieke domein zijn in het beschermde dorpsgezicht van de vesting primair een taak van de gemeente. De SVB ondersteunt hierbij door deelname aan door de gemeente georganiseerde schouw, door advisering bij bouwplannen, bestemmingsplan en vergunningen, door signalering van nieuwe mogelijkheden en ongewenste ontwikkelingen, door flankerende zorg voor de openbare gebieden en door contacten met de bevolking. Zo vervult de SVB een rol in de instandhouding van de door de gemeente geformuleerde doelstelling om een balans te houden tussen historie, toerisme en openbaar dorp en in de beleidsuitvoering om de leefbaarheid van dit deel van de gemeente te bevorderen.

d. Museale functie

De Baracquen

In de Baracquen is het museum van de Bourtanger bodemvondsten ondergebracht. De geconserveerde vondsten zijn van de gemeente, de SVB zorgt voor vakkundig beheer in een bescherming biedende omgeving en voor expositie. Een deel van de collectie wordt ondergebracht in het provinciaal depot in Nuis, door middel van bruikleenovereenkomsten kunnen objecten in Bourtange tentoongesteld worden.

Klankbeeld en maquette

In het Grote Kruithuis kan het publiek, onder begeleiding van personeel van de SVB, kennis nemen van de vestinggeschiedenis door middel van het klankbeeld en de maquette.

Oudheidskamer

In het monumentale Kapiteynslogement is in het linker deel een oudheidskamer ingericht. Het aansluitende deel zal worden ingericht voor uitbreiding van de synagogale expositie.

Synagoge

De ingerichte synagoge met dienstwoning, eigendom van de SVB, is voor publiek opengesteld en er wordt voorlichting gegeven.

Terra Mora

In een samenwerking tussen de SVB en de Stichting Het Groninger Landschap zal een permanente tentoonstelling worden gemaakt, waarbij met moderne audiovisuele middelen de geschiedkundige samenhang tussen krijgshistorie en moeras wordt uitgewerkt. Dit project is een impuls voor de verdere samenwerking tussen GL en SVB om bezoekers langer in Bourtange bezig te houden. De gemeente Vlagtwedde participeert in de projectgroep.

Diverse exposities, voorlichting, educatie

De SVB organiseert regelmatig speciale projecten waarmee wordt beoogd interesse voor de historie te kweken. Recente voorbeelden zijn een gemaakte expositie over kerkgeschiedenis en een expositie over antiek wapentuig.

e. Beheer en onderhoud panden

De volgende panden, eigendom van de gemeente, worden beheerd en onderhouden door de SVB:

- Informatiecentrum
- Kinderboerderij/Geitenschuur
- Garageboxen (18 garages)
- Kaarsenmakerij
- Voormalige Smederij (De Poort)
- Kruithuizen (Nieuwe en Oude)
- De Baracquen
- Rosmolen
- Standerdmolen Bourtange
- Cultuurlogementen
- Dagen van roem
- De korenmolen (wordt beheerd door de SVB, de gemeente draagt zorg voor het onderhoud)
- Munitiedepots
- Pand Marktplaats 7

De SVB zorgt ervoor dat de gemeentelijke gebouwen op een bij de doelstellingen van de Vesting Bourtange afgestemde wijze worden gebruikt. Zij exploiteert ze in eigen beheer of regelt de verpachting.

Daarnaast beheert de SVB de in haar eigendom verkerende panden:

- 's Lands Huys;
- Synagoge met dienstwoning;
- Kapiteynswoning.

De Nota Onderhoud Gemeentelijke Gebouwen wordt als leidraad gehanteerd voor het door de SVB uit te voeren onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. In deze nota voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen in de Vesting Bourtange is voor de periode 2009-2018 een voorziening ingesteld van € 5.1.2f. Dit bedrag is gebaseerd op het door de gemeente voor al haar gebouwen gehanteerde onderhoudsniveau 'redelijk', bij een kwalificatie 'goed' zou dit bedrag een kwart hoger liggen.

Het onderhoud wordt uitgevoerd door de SVB, onder toezicht van de gemeente. De SVB doet jaarlijks een aanvraag bij de gemeente voor de uit te voeren werkzaamheden. Dit budget wordt als voorschot voor het onderhoud gezien. De uitvoering van de werkzaamheden wordt inhoudelijk en financieel gecontroleerd door de gemeente. Het regulier onderhoud is voor rekening van de SVB. Bij wederzijdse tevredenheid wordt deze werkwijze voor een langdurige periode verlengd.

Financiële relatie

Uitgangspunt voor de financiële relatie tussen de gemeente en de SVB, is dat de SVB *self-supporting* is. De uitgaven van de stichting moeten gedekt worden door eigen inkomsten. In 1994 heeft de gemeenteraad besloten tot een garantstelling in het exploitatietekort van de SVB tot een maximum van 10% van de totale begroting/rekening. De raad wilde hiermee voorkomen dat de stichting in geld problemen kwam bij de uitvoering van de taken. Bovendien had de stichting nog geen reserves om tegenvallers op te vangen. De jaarbegroting bedraagt thans ruim 5.1.2f. De stichting heeft echter nog steeds onvoldoende eigen vermogen om grote tegenvallers op te vangen. Daarom willen we deze garantie

vooralsnog voortzetten tot dat de stichting voldoende bedrijfsreserve heeft. De stichting werkt samen met de gemeente aan het vergroten van het eigen vermogen. De regeling wordt dan als volgt: “De gemeente draagt bij in een eventueel exploitatietekort van de SVB in enig jaar, wanneer de 'Algemene Reserve' minder is dan 50% van de jaaromzet, zoals aangegeven in de jaarrekening van dat jaar. De bijdrage in het exploitatietekort bedraagt op jaarbasis maximaal tot 10% van de jaaromzet.” De gemeente behoudt hiermee het goedkeuringsrecht van de begroting en rekening van de SVB.

Overige afspraken

De rol die de SVB vervult in Bourtange brengt met zich mee dat naast bovengenoemde raakvlakken met het gemeentelijk beleid enkele aanvullende afspraken worden vastgelegd. De meeste ervan zijn in overeenstemming hetgeen thans in de praktijk plaatsvindt.

Activiteiten en evenementen van de SVB

De doelstellingen van het vestingbeheer kunnen in het gedrang komen wanneer derden de gelegenheid wordt geboden evenementen, markten, voorstellingen etc. ten uitvoer te brengen. Bij aanvragen hiervoor wordt sterk rekening gehouden met de belangen van de SVB en heeft deze tevens een zwaarwegende adviesfunctie.

Adviesrecht SVB voor alle ontwikkelingen in en aan de vesting

Deze in het verleden gemaakte afspraak is nuttig gebleken en dient te worden voortgezet.

Gebruik openbare ruimte door SVB

Voor tal van activiteiten van de SVB moet gebruik gemaakt kunnen worden van het door gemeente beheerde openbare gebied. De gemeente dient, uiteraard met in acht neming van de regelgeving hieromtrent, de SVB zoveel mogelijk de gelegenheid te bieden.

Structureel overleg tussen gemeente en SVB

Voorgesteld wordt twee keer per jaar overleg tussen college van B&W en het bestuur van de SVB en vier keer per jaar ambtelijk overleg tussen de gemeente en de manager. Nu geen gemeentelijke vertegenwoordiging meer zitting heeft in het bestuur van de SVB kan niet automatisch worden beschikt over de op het gemeentehuis aanwezige kennis. Tijdens de overleggen kunnen hierover afspraken gemaakt worden.

Gebruikmaking gemeentearchief

In het gemeentearchief wordt veel informatie bewaard over de Vesting Bourtange. Voor de uitoefening van haar taken moet de SVB hier in overleg met de archiefmedewerkers over kunnen beschikken.

Structureel overleg tussen bewoners vesting en SVB

De SVB organiseert een keer per jaar een overleg met de bewoners van de vesting.

Parkeren

De gemeente en de SVB zijn in overleg over het heffen van parkeergeld op het parkeerterrein bij de entree van de vesting. Wanneer de gemeentelijke besluitvorming hierover is afgewikkeld worden de afspraken hierover in het convenant opgenomen. De rekenen worden

gebruikt om de financiële reserves van de stichting aan te vullen en om de kosten van het onderhoud van de openbare ruimte te bekostigen.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	4